

met a jövő évi tanácskozás témájára, az iskolai könyvtárak helyzetére, feladataira.

Az előadásokat követően került sor az új könyvtáráépület megtekintésére, konzultációkra. A szakmai anyag összefoglalása, illetve az eseményről készült képek elérhetők a szombathelyi Berzsenyi Dániel Főiskola Könyvtárának honlapján: <http://www.bdtf.hu/konyvtar>.

Kocsis Zsoltné

Az OSZK az ünnepi könyvhéten

Az idei ünnepi könyvhét Ráday utcai részében hagyományteremtő céllal az Országos Széchényi Könyvtár is bemutatkozott.

Június elsején '56-os könyvkiállítás nyílt a Kocsiszínen, a Ráday utca 18. sz. alatt, a helytörténeti kiállítástól kölcsönkapott teremben.

A kiállításon a 2006-ban megjelent közel háromszáz 1956-os témájú könyvből mutattak be szívet, továbbá egy reprezentatív válogatást a korabeli sajtóanyagból és az OSZK zárolt gyűjteményéből másolat formájában, valamint néhány külföldi kiadványt.

Az 1956-os hírlapok teljes gyűjteménye CD-ROM és a Történeti Interjúk Tára által összeállított 1956-os DVD is kedvezményes áron volt kapható a könyvhét egész ideje alatt.

Megvalósult tervekről és új feladatokról

Ez év május 25-én a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Bibliográfiai Szekciója és a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) Bölcsészettudományi Kar Könyvtára és Nyelvészeti Intézete közös szervezésében tartották a Bibliográfiai műhelymunka a PPKE Bölcsészettudományi Karon című műhelykonferenciát Piliscsabán.

A példaértékűen megszervezett rendezvényen hat igényesen elkészített előadást hallhattunk, amelynek nagyobbik része konkrét bibliográfiai munkálatokról szólt. Ilyen volt Dudás Anikó egyetemi adjunktus informatikus könyvtárosnak, a PPKE Nyelvészeti Intézete munkatársának előadása, amely Szőnyi Éva, a Magyar Könyvtárosok Egyesülete Bibliográfiai Szekciójának elnöke, a konferencia szakmai programjának moderátora és Nagy László, a kar dékánja üdvözlő szavai után hangzott el. Témája a PPKE Bölcsészettudományi Kar publikációs adatbázisának öt éve. Elmondta, hogy az adatbázis építésével az intézményi és személyi tudástőke reprezentálása és dokumentálása, valamint annak egységes szerkezetű közzététele és – szükség esetén – az adat-szolgáltatás a cél. Bibliográfusi kihívásnak nevezte a feladatot, mivel olyan bázist kell létrehozni, amely a tudásmetriai elemzések alap-

jául is szolgálhat.

Az adatbázis történetéről szóló részben értesülhettünk arról, hogy 2002-ben merült fel az igény a kiépítésére, és alapos előkészítő munka előzte meg a munka megkezdését. Megvizsgálták, hogy létezik-e országos koncepció, van-e megfelelő szabadterjesztésű szoftver, létezik-e közös, távbevitelű rendszer stb. Nem csak az internetes közzétételt tervez-

ték, hanem a nyomtatott formában történő kiadást is, de ez utóbbtól elálltak.

Az adatgyűjtés körével kapcsolatosan elmondta, hogy a főállású oktatók és munkatársak tudományos publikációinak adatait gyűjtik, azok közül is csak a megjelenteket. Ugyanígy számba veszik a recenziókat, hivatkozásokat is. Műfaji alsó szintnek a publicisztikát jelölték meg, ott is a jelentősebb ismeretterjesztő közleményt. A konferencia-kivonatokat nem veszik fel adatbázisukba. Ezt követően megismerkedhettünk a jegyzék webes felületével, felépítésével is. Egy hagyományosnak mondható műfaji megkülönböztetést alkalmaznak egy-egy publikáló esetében (Monográfia; Periodikumszerkesztés; Tanulmányok kötetben; Tanulmányok periodikumban; Recenzió, kritika, ismertetés; Fordítás; Egyéb).

Többszintű kereshetőségre van lehetőség, megoldott az adatszegmentáció és az adatkapcsolatok problémája. Egy-egy tétel az egyértelmű beazonosításhoz szükséges adatokat tartalmazza, így adott esetben ISBN vagy ISSN számot is. Tárgyszórendszer is tartozik az adatbázishoz, míg a kulcsszavakat a mű címeinek szavaiból nyerik. Számos „műhelytitokba” is beavatta a hallgatóságot. Így hangsúlyozta: a más adatbázisból nyert listák esetében nagy fontossága van a kézi szerkesztésnek is az adatok egységesítése érdekében. A szokásos leírástól többször el kellett térni (pl. első három szerző elve, közreműködők kérdése stb.). Az adatbázis részletes felépítésének ismertetése után megismerhettük a számadatokat. Eddig a gyűjteményben 10 394 publikációs tétel szerepel 229 közlőtől. A közlő periodikumok száma 229.

A tervekről szólva elmondta, hogy több alrendszerrel, több bibliográfiai síkkal megkülönböztetni képes szoftverre van szükség, és megfontolandó az önadatbevitel lehetősége is. El kell készíteni a kifinomultabb és automatizált statisztikai keresztmetszeteket. Integrálódni kell a kari webportálhoz, kapcsolatot kell kiépíteni a „nagy” bibliográfiai adatbázisokhoz (pl. Magyar Nemzeti Bibliográfia), kialakítandó az e-gyűjtemény (pre-print, post-print stb.)

A következő előadó *Maczák Ibo-lya* könyvtáros, irodalomtörténész, doktorandusz volt, aki a *Pázmány*

Péter bibliográfia (Pázmány Péter bibliográfia 1598–2004. Pázmány Péter Katolikus Egyetem, 2005.) *módszertani kérdéseiről* beszélt. Az előadás apropóját az adta, hogy *Adonyi Judit* szerzőtársával elkészítették az új Pázmány-bibliográfiát, amely kb. háromszor annyi tételt (1150) tartalmaz, mint az 1987-ben *Polgár László* által elkészített jegyzék. Tulajdonképpen e munka folytatásának és pótlásának tekinthető a kiadványuk. A bibliográfia készítésének menetét ismerhettük meg előadásából. A teljességre törekvő jegyzék három részre tagolódik: 1. Pázmány Péter művei, 2. Pázmányról szóló irodalom, 3. Mutatók.

Harmadiknak *Guitman Barnabás* történész, egyetemi tanársegéd, doktorandusz megtartotta az *erzsébetvárosi (Dumbraveni, Románia) örömeny katolikus plébániatemplom könyvtárának feldolgozásáról* szóló előadását. A gazdagon illusztrált, alapos ismertetőből megtudtuk, hogy 2002-ben kezdték a 2200 kötetes, igen elhanyagolt állapotban lévő könyvtár felmérését és feldolgozását. A munka még nem fejeződött be, jelenleg rendezik a fénymásolt címlapokról elkészített leírásokat, amelyeket Excel táblázatba rendeztek.

Őt követte *Ósz Ferenc* történész, egyetemi tanársegéd, doktorandusz, aki a *magyar ókortudomány elektronikus bibliográfiájáról* beszélt. Megtudhattuk, hogy az ókortudomány olyan, nemzetközileg művelt tudomány, amely leírásának nyolcvan százaléka az interneten megtalálható különböző adatbázisokban. A magyar helyzet kicsit más, maga a diszciplína pontos meghatározása is várat magára.

A magyar ókortudomány bibliográfiája
(Bibliographia Studiorum Antiquorum in Hungaria)

A magyar ókortudomány jelen bibliográfiája egyetlen kumulatív adatbázisa foglalja össze a korábban nyomtatásban megjelent hazai klasszika-filológiai illetőleg ókortudományi bibliográfiákat, és ezeket az 1991-es esztendővel kezdődő időszakra vonatkozó adatokkal egészíti ki. [Bővebben >>](#)

This is a bibliographical database of works in the field of Ancient Studies created by Hungarian authors, or by others but published in Hungary. It intends to cover all items from the beginnings of philology in the 15. c. (Gyula Mayer – Ferenc Ósz)
Detailed description to be translated >>

Keresés az adatbázisban:

[Egyszerű keresés >>](#)

[Összetett keresés >>](#)

[Tallózás >>](#)

[Detailed search >>](#)

2007. június 13.

Célul az eddig nyomtatásban megjelent magyar ókortörténeti bibliográfiáknak egy – ellenében a külföldi adatbázisokkal – ingyenesen használható gyűjteményben való összegyűjtését és bevitelét tűzte ki. Az adatbázis már használható, és a <http://luna.btk.ppke.hu> internetcímen tölthető le.

Ugyancsak érdekfeszítő témát járt körül *Tusor Péter* történész, egyetemi docens, aki *A vatikáni magyar kutatások bibliográfiája – lehetőség és feladat* címmel tartott előadást. A vatikáni levéltárakkal kapcsolatos irodalom a XX. század elejére átláthatatlanná vált. Volt egy elképzelés, hogy nemzetközi bibliográfia fog készülni, de ez a projekt nem valósult meg. A Vatikáni Levéltár fondjainak jegyzékét az 1960-as években kezdték megjelentetni (*Bibliografia dell'archivio Vaticano*), és 2001-ig nyolc kötetet adtak ki. A vaskos kötetek nehezen használhatóak, nincsenek tematikus rendbe szedve. Magyar adat csak elvétve szerepel bennük.

Elképzelése szerint a vatikáni magyar kutatások bibliográfiája három korszakra lenne tagolva: 1. 1914-ig, 2. 1918–1944, 3. 1945–1997. Fontos kiadványnak tartja, mivel így elkerülhető lenne a már elvégzett kutatások megismétlése.

A szakmai rész utolsó előadója ismét *Dudás Anikó* volt, aki a tulajdonnévterek kérdéséről szól *Egy névjegyzék-projekt (ACOLIT) ürügyén: a tulajdonnévterek kérdése. A bibliográfusi feladat és a lehetőségek (WEB 2.0?)* címmel. Megtudhattuk, hogy az ACOLIT az Olasz Egyházi Könyvtárosok Egyesülete kiadványa, a Katolikus szerzők és liturgikus művek jegyzéke az alcíme, és három kötetben jelent meg 1998 és 2004 között. Az előadás számos példával illusztrálta a kötet tartalmát és felépítését. Egyik feladat lenne a kötetekben szereplő adatok honosítása, kiegészítése. A tulajdonnévterek kérdésének megoldásához két bibliográfusi feladat adódik: 1. névtárak/névterek igénybe vétele; 2. névtárak/névterek építése. Létezik az Országos Széchényi Könyvtárban névindex több mint félmillió névvel. Az előadó szerint nagy szükség van a Nemzeti Névtér felállítására és a meglévő autonóm rendszerek névállományának integrálására. Ugyanígy fontosnak tarja a névtér szakértői működtetésére és a névterek W2-es technológiákkal történő gazdagítására.

A folytatásban a Stephaneum épület Auditorium Maximumjában *Tusor Péter* kari orgonafelelős rövid orgonakoncerttel kedveskedett a jelenlevőknek. Ezt követte *Nagyné Ladányi Mária* könyvtárvezető ismertetője. Végezetül a campus szebbnél szebb épületeivel ismerkedhetek meg a résztvevők.

Györe Géza

In memoriam Rády Ferenc (1942–2007)

Rády Ferenc szenvedélyesen szerette az életet. Ez az életszeretet adott erőt betegsége utolsó szakaszának türelemmel történő elviseléséhez is. Életének 65. évében, 2007. május 16-án fejezte be földi pályafutását.

Különleges és színes életutat járt be. Fiatal korában vonzotta a művészet, különösen a balett világa. Hasonlóan vonzódott a reáltudományok iránt is. Felmerült annak a lehetősége is, hogy állatorvos lesz. Életpályája azonban más fordulatot vett. De ez a kettős kötődés a művészetekhez és a reáliákhoz egész életútján végigkísérte. Érzékeny volt a szépre, és megőrizte különleges érdeklődését a zene iránt. Tudott szenvedélyes és kirobbanó lenni. Vállalta és kimutatta temperamentumos természetét. De mindemellett megőrizte az élet reális viszonyai iránti érdeklődését is, hatékonyan tudott bonyolult kérdések között eligazodni és a problémákra megoldást találni. Ez a tulajdonsága volt későbbi szakmai sikereinek egyik záloga.

Könyvtárosként a legkülönbözőbb beosztásokban dolgozott, és szinte minden lépcsőfokot bejárva, végül az Országos Széchényi Könyvtár általános főigazgató-helyettese lett. Őszintén érdekelte a könyvtárosi tevékenység minden vonatkozása. Különleges és gazdag szakmai életútjának csak főbb állomásai villanthatók fel e megemlékezés keretei között.

1966-tól 1985-ig az Országos Műszaki Információs Központ és Könyvtár (OMIKK) munkatársaként, osztályvezetőjeként, majd 1985-től megbízott főosztályvezetőjeként tevékenykedett. Rády Ferenc szívesen és nagy hozzáértéssel foglalkozott igazgatási és szervezési feladatokkal. Ezért kapott meghívást az Országgyűlési Könyvtárba, ahol igazgatási osztályvezető lett, amit 1986. januárjától 1994.